

№130 (26343)

РАСТДЗИНАД

Газет цæуын райдыдта 1923 азы 14 мартыйы – газета издаётся с 14 марта 1923 года

2025 азы 24 июль – сусæны маейы 24 бон, цыппæрæм

Аргъ 10 сомы

КАЭСУТ НОМЫРЫ:

2 ЦАРДЫ ФÆЗИЛПÆНТÆ
Зындзинæдты сæрты ахызтысты

3 НÆ ФЫДÆЛТЫ БÆСТÆ...
Тематикон фарс

4 КОНКУРС
Мадæлон æвзаг – зæрдæйы уидаг

www.rastdzinad.ru
vk.com/club217633221
t.me/gazetarastdzinad1923

Лыггæнинаг фарстатæ

Донхорыджы фиддонтæ бæстон бæлвырггонг хуамæ æрцæуой

Фæстаг рæстæг Цæгат Ирыстоны царджыты цы фарстатæ тыхсын кæныны, уыдонæй иу у, сæ хуымтыл цы дон пырх кæныны, уымæн сæ сæрмагонд фиддон кæй æрдомдтой, уый. Донхорыджы фиддонты бæрц бирæ адæммæ æвзæрын кæны фарстатæ, алчи йæ бæрцимæ разы нæу. Æшпæт уыцы фарстатæм РЦИ-Аланийы Сæргълаууæг Сергей МЕНЯЙЛО аздæхта республикайы царæнуатон-коммуналон хæдзарады, аргат æмæ энергетикайы министр ХЪАРАТЫ Тимур æргом сæ кусæг фембæлды рæстæг.

Фыццаджыдæр, æвæц-цæгæн, зæгъын хъæуы, республикайы разамонæг бæлвырд амындзинад кæй радта, уый тыххæй, Сергей МЕНЯЙЛО ныхасмæ гæсгæ, донхорыджы фиддон ист хуамæ ма цæуа, цалынмæ бæлвырд бæрæггонд не 'рцæуа, алкæцы хи хæдзарады дæр хуымты фæзуат цас у, уый. «Алкæцы адæймаг дæр хуамæ æмбара, донхорыджы фиддон цавæр фæзуаты тыххæй исынц, уый», – бацамыдта Цæгат Ирыстоны Сæргълаууæг. Уымæ, Сергей МЕНЯЙЛО профилон ведомствæйы

разамонæгæн бахæс кодта, цæмæй 2026 азы 1 январы онг арæзт æрцæуа адæмы льготон кьордтæн дон нымайæн прибортæ æвæрыны регионал программæ (уымæ, счетчиктæ æвæрд цæудзысты «Водоканал»-ы хардзæй). – Майæ августы онг донхорыджы фиддон æххæст кæныны кæй хъæуы, уый у федералон закьонæвæрынады домæн. Кæй зæгъын æй хъæуы, ууыл кæуæн сисæн нæй. Фæлæ хуыддагмæ бав-

налыны размæ аиуварс кæныны хъæуы æппæт тыхстаг фарстатæ дæр. Нырæткæ куыд уынам, афтæмæй «Водоканал» донхорыджы фиддон банымадта, «Росреестр»-ы зæххы хæйтты фæзуатты тыххæй цы бæрæггæнæнтæ уыд, уыдоны бындурыл. Фæлæ уыцы бæрæггæнæнты бæлвырггонд нæ уыд, иу кæнæ иннæ хæдзарады хуымтæ цы фæзуат ахсынц, уы. Уыцы аипп аиуварс кæныны хъæуы. Уыцы нысанæн

хæстæгдæр рæстæг сæрмагонд къамистæ хуамæ æрзилоуæг æппæт хи хæдзарадтыл дæр æмæ сбæлвырд кæной хуымты æцæг бæрцытæ. Амынд цæстдарæн мадзалы хуамæ архайой район кæнæ хъæуы, стæй «Водоканал»-ы бæрзонд куджытæ æмæ зæххы хæйтты хицæуттæ сæхæдæг. Уæдмæ та уал донхорыджы фиддон уæд æрцæудзæн, – бафиппайдта Сергей МЕНЯЙЛО.

Республикайы разамонæг Цæрæнуатон-коммуналон хæдзарады, аргат æмæ энергетикайы министр адæмæ иннæ профилон ведомствæты бæрзонд куджытæн бахæс кодта, цæмæй фарстайы фæдыл хаст æрцæуой бæлвырд æмæ бæстон уынафæтæ. Уымæ, хуыддаг куыд арæзт цæуа, уымæ Хицауады 'рдыгæй уыдзæн лæмбынæг цæстдард.

СЛАНТЫ Аслан

Хицауады æмбырдæй

Президенты амындзинæдтæ – дарддæры экономикон райрæзты сæрæппонг

РЦИ-Аланийы премьер-министр ДЗНАЙТЫ Барисы разамындæй республикайы Хицауадæн цы æмбырд уыд, уым ныхас рауад регионы дарддæры социалон-экономикон райрæзты нысантыл, æрвылбонны царды æндæр ахсджиаг фарстатæ.

Æмбырды архайджытæ сæрмагонд æргом аздæхтой, республикайы дарддæры рæзты фæдыл Уæрæсейы Президент цы амындзинæдтæ радта æмæ федералон Хицауад цы уынафæтæ сфидар кодта, уыдон æххæст

кæныныл архайд куыд цæуы, уымæ. Æппæт уыцы хуыддагтимæ бастæй РЦИ-Аланийы Сæргълаууæг Хицауады уæнгтæн сæ бæрны цы куыстытæ бакодта, уыдоны цæттæдзинадæн дæр аргъгонд æрцыд.

Афтæ, Цæгат Ирыстоны Нымæзон рæзты комитеты сæрдар Гахаты Даниилы докладты бæлвырд бæрæггæнæнтæ æрхастæуыд, республикайы хæххон æмæ дæрддзæф хъæутæм нырыккон бастдзинад куыд хæццæ кæны, уый тыххæй. Гахайы-фырты ныхасмæ гæсгæ, фæстаг дыууæ азы дæргы нырыккон телекоммуникацион ифтонггæртæ æвæрд æрцыд Дзигангайы, Хохи Санибайы, Мæхческ æмæ Тельмæны поселочы. Азы

кæронмæ ног интернет кусын райдайдзæн Стыр-Дыгур æмæ Хуысайы-фырты хъæуты дæр. Уыцы куыстытæн хатдзæгтæ кæнгæйæ, Дзанаиты Барис куыд бафиппайдта, афтæмæй нымæзон бастдзинадæй хуамæ ифтонг æрцæуой республикайы æппæт царæн бинагтæ дæр, æмæ уыцы нысаныл уæхскуæзæй архайд хуамæ цæуа. Ахæм фæткы бындурыл ныхасы архайджытæ 'рдырттой транс-

портон лæггæдты хæрхæддзинады, фæндагон инфраструктурæйы объектты нывылады, туристон проекттæ æххæст кæныны æмæ æндæр вазыгджын фарстатæ.

– Фыццагдон æргом аздахын хъæуы хицаудзæнæды федералон Хицауад æмæ регионы Сæргълаууæджы амындзинæдтæ æмæ уынафæтæ æххæст кæныны. Уымæ, лæмбынæг цæстдард хуамæ уа, республикайы ахсджиаг социалон объекттыл цы арæзтадон-монтажæнæн куыстытæ кæныны, уыдоны фæткæмæ. Сæрмагонд æрцæудзæн æмæ æрæзтады плантæм цы объекттæ бахæссывæнд кæнæм, уыдоны номхыгъдыл бакусын, хъæугæ проектон документацийы фойнадыл бацæттæ кæнын. Рох уæ ма уæд нæ цæрæн бинагтæ санитарон сыгдæгдзинад æмæ фæлгонцады фарстатæ дæр. Иу ныхасæй, æппæт фæдæттæй дæр архайын хъæуы, цæмæй регионы уавæр хуыздæрæрдæм ива, йæ адæмы царды уавæртæ та кæной фæрныгдæр, – бацамыдта Хицауады Сæрдар.

КАЛМАНТЫ Аслан

Нысанмæ арæзт программæтæ

Хъæууон дохтыртæ æмæ фелсыртæн...

Цæгат Ирыстоны ацы аз дæр æххæстгонд цæуынц нысанмæ арæзт программæтæ «Хъæууон дохтыр» æмæ «Хъæууон фелсыр». Уый тыххæй хъусын кæны РЦИ-Аланийы Æнæниздинад хъахъхъæнынады министрды пресс-службæ.

Зæгъын хъæуы, амынд программæты архайæг цалдæр азмæ 300 цæгат-ирыстойнаг дохтыр æмæ фелсыры кæй систы, уый дæр. Уыдоны архайды

Зындгонд куыд у, афтæмæй амынд программæты уагæвæрдтыл Цæгат Ирыстон кусы фæстаг цалдæр азы дæргы. Программæты сæйрагдæр нысан у хъæууон медицинон кусæндæттæ хъæугæ специализтæй ифтонг кæнын. Афтæмæй программæйы архайæг суæвын æмæ йæ кусæн бинаг хъæууон районы фæндон чи равдиса, уыцы дохтыртæн иухатон пæддзахадон æххуысы хуызы лæвæрд æрцæуы фæйнæ 1 миллион сом, астаукаг къæпхæны специализтæн та – фæйнæ 500 мин сом. Кæй зæгъын æй хъæуы, ахæм ахадгæ æххуыс разæнгарддæр кæндзæн æргойгон специализтты, цæмæй сæ кусæн бинагтæн æвзарой хъæууон медицинон пункттæ. Æнæниздинад хъахъхъæнынады министрды минæвары ныхасмæ гæсгæ, ацы аз программæты архайыны фадат ис 24

дохтыр æмæ 2 фелсырæн. «Медицинайы къабазы зынаргæ специалисттæ! Кæд уæ искæмæ цымыдисдинад сæвæрд æмæ йæ фæнды йæ хъарутæ ног хуыддаг бавзарын, уæд æй курдиат бадæттын хъæуы сæрмагонд къамисмæ», – бафиппайдта министрды минæвар.

фæрцы зынгæ фæхъомысджындæр хъæууон медицинон кусæндæтты уавæр. Ныр бирæ хъæуты царджыты медицинон æххуыс агураг дард цæуын нал бахъæуы, уымæн æмæ дæсны специалисттæ куысынц сæхи амбулатори кæнæ фелсырон-акушерон пункты дæр.

ДМИТРИЙ АСТАХОВ

Æхсæнад

Фембæлд – Скъоладзауты æшпæтуæрæсеон олимпиадæйы архайджытимæ

Дæуджыхъæуы бинагтæн хиуынафæйады администрацийы сæргълаууæг МИЛДЗЫХТЫ Вячеславæн фембæлд уыд Скъоладзауты æшпæтуæрæсеон олимпиадæйы архайджытимæ.

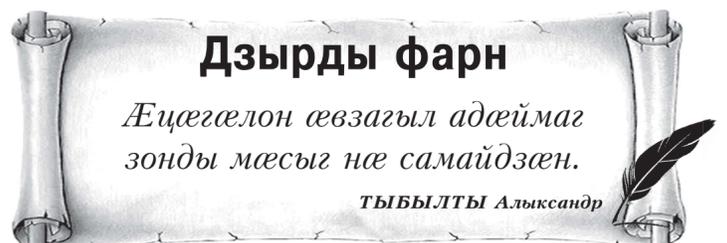
Уый тыххæй фехуысын кодта горæты администрацийы пресс-службæ. Д з æ у д ж ы х х æ у у разамонæг арфæ ракодта ахуырадон кусæндæтты разамонджытæ æмæ хъомылгæнинæгтæн, стæй сывæллæттæн сæхицæн, æппæтуæрæсеон олимпиадæйы сæ архайд æнтыстджын кæй рауад, уый фæдыл. Милдзыхы-фырт арфæйы фыстæджытæ

æмæ æхцæйы сертификаттæй схорзæхджын кодта олимпиадæйы призертæ æмæ Дæуджыхъæуы 3-æм скъолайы ахуыргæнæг-зондамонæг **Тыджыты Чермены**. Скъоладзауты æппæтуæрæсеон олимпиадæйы кæронбæттæн къæпхæны математикайы, истори æмæ биологияйæ архайдтой дæуджыхъæукаг скъолаты æртæ ахуырда-

уы: **Илаты Артур**, **Губаты Аидæ** æмæ **Сергей Бельский**.

Олимпиадæйы архайджытæй иу – Илаты Артур куыд радзырдта, афтæмæй ахæм интеллектуалон ерысы раздæр дæр архайдта, фæлæ йын призеры ном фыццаг хатт саккаг кодтой. Уымæ, æвзонг лæппу йæхи цæттæ кæны æндæр ахуырадон ерыстæм дæр. Уыдонæн сæ иу – хистæркъласонты турнир математикайæ «А. Н. Колмогоровы номарæн кубок».

Нæ уацхæссæг

Ахсджиаг фарста

Паддзахадон исбонаг – закьоны бындурыл

РЦИ-Аланийы Сæргълæууæг Сергей МЕНЯЙЛО Цагат Ирыстоны Парламенты æмбырды цы бæрзон ныхас ракодта, уым бæстон æрлæууыд, регионы дарддæры размæццæдæн цы нысантæ ис, уыдоныл. Республикæйы Хицауадæн ратта бæлвырд амынд-дзинæдтæ.

РЦИ-Аланийы Сæргълæууæджы амынддзинæдтæ æмæ уынаффæтæ куыд æххæст кæнынц, уый тыххæй журналистимæ фембæлды рæстæг радзырдта республикæйы паддзахадон исбонад æмæ зæххы ахастдзинæдты министр **Тедеты Руслан**.

– Æвæстиатæй бавналдтам нæ размæ æвæрд хæстæ æххæст кæнынмæ. Раздæр азты приватизацигонд цы исбонад æрцыд, уыцы уынаффæты законд бæлвырд кæнæм. Ныхас цауы, куыд санаторион-курортон, афтæ спортивон арæстæдтыл, Тиб æмæ Хъæрмадоны хъæутæ, Урсдоны санатори æмæ стадион Торпедо, стæй Реданты санаторийыл. Ныртæккæ кусæм документимæ, прокуратурæй-

мæ нын иу фембæлд уыд. Нæ размæ цы нысантæ æвæраем, уыдон хуамæ уой æргом æмæ закьоны бындурыл, стæй, сæйрагдæр, паддзахадон интересæ бахъæххæнын. Иугæр закон хæлд æрцыд, уæд хуыддаг æрвыст цаудзæн тæрхондонмæ. Нæ куысты сусæгдзинадæй ницы ис, республикæйы Сæргълæууæгæн хуысын кæндзыстæм, дарддæр та дзыллон хабархæссæг фæрæстæ æмæ нæ сайты мыхуыргонд цаудзысты.

Куыд нын бахæс кодтой, афтæмæй Арæстæд æмæ архитектурæйы министрæд, стæй районы администрацитимæ иумæ хуамæ цацæттæ кæнæм, цæраен хæдзæртты арæздæдæн чи бæззы, ахæм зæххы хæйттæ бирæсы-

вæллонджын бинонтæн, сæрмагонд æфсæддон операций архайджытæн, кæлæддзæг хæдзæртты цæрджытæн... Кæй сбæлвырд кодтам, уыцы зæххы хæйттæ сты Барбашовы быдырма хæстæг – 43 гектары, 500 зæххы хай дзы уыдзæн, фæлæ уал законмæ гæсгæ, хъæугæ инфраструктурæ бацæттæ кæнын хъæуы. Дæллаг Санибайы цæр-

джытæн мæ фæнды фехъусын кæнын, сæ хизæнтæ æмæ хосгæрдæнтæ – 200 гектары, хыгдард не 'рцаудзысты, афтæмæй дзы арæстæдæн рахицæн кæндзыстæм 43 гектары. Æрыдонæй Беханмæ фæндагыл, рахицæрдæгæй 20-30 гектары, стæй Рæомоны-фырты поселочы 50 гектары дæр цацтæ кæндзыстæм арæстæдæн. Ахæм фæз-

уæттæ уыдзæн Раздзог æмæ Мæздæджы районы, Калининскы хъæуы дæр, – загъта министр æмæ бафтыдта:

– Куыддæр ацы зæххытæй иуыл дæр уынаффæ рахæссой, афтæ уыдзæн хъусынгæнинаг.

Барæдон экспертизæ конд æрцыд 2000 зæххы хайæн, цæмæй фæстæмæ паддзахады исбонадмæ бацауой, уый тыххæй уыдонæй 900-йæн сæ законд бæлвырд кæнынц прокуратурæйы.

Мæхæдæг бабæрæг кодтон, 2012-2015 азты Абайты хъæуы цы зæххытæ байуæрстой æмæ сæ нысанмæ гæсгæ, пайдæгонд кæмæй нæ цауы, уыдон. Махæн нæ хæс у уыдон фæстæмæ райсын, цæмæй дзы адæмæн уа хизæнтæ, хосгæрдæнтæ. Республикæйы Сæргълæууæджы амынддзинæдтæ æххæст кæныныл архайдзыстæм, – загъта министр.

ГУГКАТЫ Жаннæ

Царды фæзилæнтæ

Зындзинæдты сæрты ахызтысты

Ацы æбуалгы цаутæ æрцыдысты ссæдзæм æнусы райдайæны. Мæ уацхъуыды кæй тыххæй цауы ныхас, уыдон сты æцæг хабæртæ, гуырысхойаг не сты.

чызг Пысылмонхъæуæй. Уымæй йын уыдис дьууæ лæппуы, Мæйырбег æмæ Мурик. Æмæ уыдон дæр ацыдысты сæ мадырæвдæлтæм.

Рæстæг ахæм æвæрæр уыдис, æмæ сæ ничи уагъта йæ хæдзармæ, стæй сын къæбæр раттын дæр ничи уæндыд. Уæдæ мæ сывæллæттæ куыд уыдзысты, зæгъгæ, Пæсæ Зилгæмæ ацыд Дзæрæхоты Хадзымуратмæ, Знауыраен уыдис йæ мадыфсымæр. Уый дæр уыдис, ног цард чи арæзта, уыдонæй. Пæсæ йын балæгъстæ кодта, цæмæй йын йæ цардæмбал Знауыры суæгъд кæной, цы фæуыдзысты нæ цыппар сывæллоны, зæгъгæ. Уæд йын Хадзымурат зæгъта, йæ кхуц сæвæрæд гæххæттыл, æмæ йæ рауадздысты, науæд дæ сывæллæтты адæмыл байуар, æмæ сæ уыдон хæдздысты. Цы ма загътаид Пæсæ æмæ сæргуыбырæй йæ цагатмæ ацыд.

Уыцы рæстæг НКВД-йы куыста Хъæстуаты Иссæйы Фырт æмæ уымæ, йæ 'рвæдмæ, Дзæуджы-хъæумæ ацыд Пæсæ лæгъстæмæ. Фæлæ уымæй дæр ницы фехъуыста хорзæй, сæ домæнтæ уыдысты иу, æмæ та сæхи-мæ æрцыд.

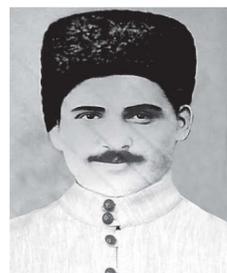
Иу бон æрæмбырд кодта, сæ хæдзары цы цухъхъатæ уыд, уыдон, æвæст дзаумæттæ хъамай онг æмæ йæ цыппар сывæллонымæ ацыд Цæцæн-Мæхъхъæлмæ, кæд сæ ам нарторыл бавин, зæгъгæ. Урус-Мартаны районы фистæгæй бацдысты Гехи, зæгъгæ, ахæм хъæумæ. Уым сыл сæмбæлддысты лæг æмæ ус, Агуевтæ сæ мыггаг, Тота æмæ Болас. Куы базыдтой, сæ размæ сидзæргæс сылгоймаг ис, уый, йæ цыппар сывæллонымæ, уæд йн загътой:

– Дæ дзаумæттæн райсдзынæ дьууæ голладжы нартор, æмæ дын кæдмæ вал уыдзысты? Махмæ уал рацæут æд сывæллæттæ цæрынмæ, æмæ кæд уæдмæ рæстæг дæр ивид. Пæсæ Заманхуылмæ раздæхт æмæ бауынаффæ кодта йæ хæстæджытимæ. Уыдон йн раттой разыйы дзуапп, уымæн æмæ сæхæдæг цы хордтайккой, уый сæм нæ уыдис. Ацыдысты Цæцæнмæ, æмæ сæ Агуевтæ суæзæг кодтой. Сæхицæн иу чызг йæдæмæ нæ уыдис, æмæ лæппуты сæхи фыртты хуысæн дардтой. Иу къорд рæстæджы фæстæ Пæсæ йæ цыппар лæппуимæ æрбацълд Заманхуылмæ. Лæппутæ бахъомыл сты, уæдмæ хæст райдыдта. Ахберд æмæ Берд ацыдысты Фыдыбæстæйы Стыр хæстмæ æмæ уæлахизæй сыздæхтысты. Уыцы рæстæг Дзахот (Бобкæ) æмæ Осмæн та куыстой колхозы. Ахберд бирæ азты фæкуыста Заманхуылы посты хицауæй, Берд – районы культурæйы хайады сæргълæууæгæй, Дзахот (Бобкæ) – колхозы сæрдæй Заманхуылы, стæй æндæр куыстæтты. Осмæн фæкуыста сæйраг инженерæй алы куыстæтты. Бинонты хуыддаг бакодтой, æмæ сын рацыд хорз цот, адæмы 'хсан сты нымад. Кæд ахæм зындзинæдтæ баййæфтой сæ гыццылтæй царды, уæддæр сæ зæрдæ нæ авиттой сæ Фыдыбæстæйыл. Сæ фыд Знауыры сын фехстой 1929 азы декабры Дзæуджы-хъæуы Бутырины уынджы 20-æм хæдзары пьадвалы.

Цæцæны Агуевты ссардон, æмæ ма сæ удæгас у сæ чызджы лæппу, сæ хæрæффырт.

Ахæм зындзинæдты уæ мачи бахауæд æмæ амонджынкæй цæрут уæ кæстæртимæ.

ХЪУЫСАТЫ Асæхмæт, æхсæнадон уацхæссæг

ХЪУЫСАТЫ Знауыр

ХЪУЫСАТЫ-ХЪÆСТУАТЫ Пæсæ

ХЪУЫСАТЫ Ахберд

ХЪУЫСАТЫ Осмæн

ХЪУЫСАТЫ Дзахот (Бобкæ)

ХЪУЫСАТЫ Берд

Хъуысаты Берд Заманхуылы хъæу куы сарæзта, уæд йæ 'мхæуккæгтимæ сарæзта мæзджытæ дæр, æмæ цæрджытæй бирæтæ райстой пысылмон дин. Берд йæхæдæг уыдис кæсгон сияхс æмæ йын уыдис бастдзинад кæсгон æлдæрттимæ. Кæсæджы уыдис пысылмон дини скъолатæ, æмæ дзы заманхуылæгтæн бар уыдис ахуырма бацауынæн. Заманхуылы уыдис бирæ диныл æууæнджытæ, стæй сæвæд адеймагæй фылдæр хадзты. Уыдонæй иу, Того – хадзы, йæ фырт Знауыры арвыста Кæсæгмæ дини скъолайы ахуырма.

Уыцы рæстæг Заманхуылы Хъæстуаты Ботæм хъомыл кодта дисаджы рæсугъд чызг Пæсæ. Бирæ усурты зæрдæмæ цыдис, фæлæ йæм йæ ныфс ничи хаста минæвæрттæ барвитымæ. Иу бон Сидæхаты Солтаны æфсымæры лæппуы æацыдысты минæвар Ботæйы чызгмæ. Цæмæй бафидыдтайккой дьууæ мыггаджы, уый тыххæй дзы бацауырдытой мин сомы ирæд. Ахæм æхца лæппумæ нæ уыд, æмæ ацыд кусынмæ Америкæмæ.

Цасдæры фæстæ æрбæдæхт æмæ йæ ирæд бафыста. Æрхастой рæсугъд Пæсæйы Сидæхатæ, æмæ сын дьууæ лæппуты райгуырд. Иу бон сæ фыд хæдмæ ацыдис сугмæ, æмæ йыл уым æрра рувас фæхæцъд. Лæг амардис æмæ Пæсæ фæстæмæ йæ фыды хæдзармæ раздæхт, уæд ахæм æгъдау уыд. Лæппуты сæ фыдыфсымæр акодта Уæрæсæмæ, æмæ уым схъомыл сты. Хъуысаты Знауыр дæр йæ ахуырай сыздæхт æмæ райдыдта ахуыргæнæгæй кусын. Уæд ахæм бардзырд уыдис æмæ адæмы хуамæ ахуыр кодтайккой кæсын æмæ фыссын аст азæй дæс æмæ дьууыссæдз азы онг. Адæм æй уарзтой. Знауыраен дæр æрцыд бинонты хуыддаг бакаены афон, æмæ йын Пæсæйы æрхастой.

Райгуырд сын цыппар лæппуы. Хистæр – Ахберд, стæй Берд, Дзахот

(Бобкæ) æмæ кæстæр Осмæн. Лæппутæ хъомыл кодтой. Æртынæм азты хистæр, Ахбердыл сæххæст иуæндæс азы. Рæстæг уыдис æвæрæ, коммунисттæ хицаудзинад байстой æмæ домдтой адæмæн ног цард саразын.

1921 азы паддзахад рахаста уынаффæ ног экономикон политикæ саразын тыххæй. Адæмæн фæллой кæныны бар раттой, æмæ кодтой зæххы, фосы куыст, хæдзæрттæ арæзтой сæхицæн. Афтæ уыдис дьууын æстæм æзмæ, стæй уæд хицауад бауынаффæ кодтой колхозтæ саразын адæмы фос æмæ зæххытæй. Уыдис ахæмтæ, нæ лæвæрдтой сæ исбон, нæ кувмдтой колхозмæ бацауын фæллойбонтыл. Нæ сыхæртæ Цомартаты Сымыхантæм уыдис мин фысы, æмæ сын сæ байстой колхозæн, сæхи та сын цыппар æфсымæрæй Сыбырма æхастой. Махмæ дæр уыдис фос, бæхтæ, æмæ сæ нæ фыдыфыд Сабих колхозмæ батардта, йæхæдæг дæр кусын райдыдта бæхты фермæйы хицауæй 1929 азы. Афтæ, адæмæн истой сæ исбон æмæ сын сæхи та æрвыстой дæрд Сыбырма.

Æрхуыды кодтой ног ныхас, «кулак», дам, дæ – ома дæхи фæллойæ нæ бакуыстай дæ исбон. Знауырай хицауад домдта, цæмæй адæмæн дæра колхозмæ бацауыт, зæгъгæ, фæлæ йын нæ кувмдтой. Домдтой дзы, цæмæй радиойæ радзурæ ног царды хорз мидистæ æмæ йæ кхуц сæвæра ног царды гæххæттыл, басæтта йæ зылынтыл, йæ дин рæддид кæй уыд, ууыл. Знауыр сын цахгæр загъта, кæй нæ ацæудзæн йæ дини ныхмæ æмæ нæ ауæй кæндзæн йæ фыд Того-хадзыйы цæсгом. Куы нæ разы кодта хицауадæн, уæд æй æрцахстой æмæ йæ бакодтой Дзæуджы-хъæуы НКВД-йы 20-æм ахæстоны.

Иæ цыппар сывæллонымæ ратардтой Пæсæйы сæ хæдзарæй. Уыдис ма йын Знауыраен дыккаг бинойнаг, Беккуызарты

Удыхъæд

Фервæзын кодта цæф æфсæддонты

Капитан Точиты Мусæ сахуыр кодта дохтыры дæсныадыл. Фæлæ афтæ рауадзысты хуыддæгтæ, æмæ сæрмагонд æфсæддон операцийæн йæ тæккæ фыццаг бонтæй фæстæмæ Мусæ æрлæууыд Фыдыбæстæ хъæхъæнджыты рæнхъыты, йæ 'ххуыс кодта Харьковы 'рдæм хæстон фæндагыл.

Уыдис, йæ сæрæндинад æмæ лæгдзинад уæлдай тындæр кæм рабæрæг сты, ахæм цау. Тохы рæстæг нæ дьууæ хæстоны уæззау цафтæ фесты, æвæстиатæй сæ хуыд æххуыс. Сæ алфамбылай та хæст кодта карзæй-карзæдæр. Мусæ уæд æрбайста йæхи-мæ лæшутæй сæ иуы автомат æмæ дзы знягтыл рæлæууыд. Уый фæрцы цæф æфсæддонты фервæзын кодта, стæй сын сæ цафтæ бабаста æмæ сæ æдас ранмæ ракодта.

Мусæ у, программæ «Ирыстоны хъæбатырдзинад»-ы домæнтæн хъæутæ дзуаппытæ чи радта, уыдонæй сæ иу. Иннæ мæйы райдайдзæн ахуыр кæнын, уый фæстæ та бавналдзæн йæ сæйраг дæсныадыл кусынмæ. Нæ зæрдæ дын загъты, Мусæ, бæллицæг æнтыстытæ, мах дæ стæм сæрыстыр!

Нæ уацхæссæг

Фембæлд

Профориентацион фембæлд

Цагат Ирыстоны паддзахадон университеты психологийы факультеты хистæр курсыты студенттæн уыд профориентацион фембæлд Дзæуджы-хъæуы мидхуыддæгты управленийы куджытимæ.

Управленийы хистæр психолог, пьæлицæйы майор Бицъоты Ирина практикантæн радзырдта мидхуыддæгты органы психолоджы куысты лыстаг фæзилæнты тыххæй хабæрттæ. Пьæлицæйы афицеры ныхасмæ гæсгæ, барæдхæхъæнаг органтам куыстмæ кандидатты æвзарыны рæстæг уæлдай фылдæр æргом цахъынд адеймаджы ахуырадон æмæ физикон цæттæдзинады къæпхæнтæм, стæй кандидаты психологон уавæрмæ, æмæ афтæмæй нæйы пьæлицæйы куджыты бæрзонд профессион цæттæдзинады къæпхæн бахъæххæнынны фадат.

Студенттæ пьæлицæйы куджытимæ хуыддаджы фембæлдæй разыйæ базадзысты.

РЦИ-Аланийы Мидхуыддæгты министрæды пресс-службæ

Ахуырад

Тæхæн аппараттæй пайда кæнынæн

Специалисттæ мин цагатирыстойнаг скъоладзæуæй фылдæр ахуыр кæнынц æнæпилот тæхæн аппараттæй пайда кæнынныл.

Паддзахадон æххуысы фарцы нæ ахуыргæнæндæттæ ифтонгонд сты нырыккон техникæйæ. Ахуырады хай цауы Æрыдоны уæвæг Цагат Кавказы аграрон-технологон колледжы бындурыл. Ног темæ рахатыны хуыддагмæ, стыр æргом здахгæйæ, сывæллæттæ практикон урокты зæрдæгæй архайынц.

Ахуырады фарцы фæсивæдæй бирæтæ хъæугæ дæсныад разардзысты. Ныртæккæ дронтæй парахатæй пайда кæнынц хъæууон æмæ хъæды хæдзарæдты, стæй транспортон къабазы. Ахуырад цауы национ проект «Æнæпилот авиацион системæтæ»-йы фарцы.

РЦИ-Аланийы Ахуырад æмæ наукæйы министрæды пресс-службæ

Революционеры райгуырды боныл сæххæст 135 азы

Иæ цард – æдзухдæр тох

135 азы сæххæст революционер, паддзахадон архайæг БОРЫХЪУАТЫ Хъауырбеджы-фырт Хъазыбеджы райгуырдыл. Дугтæ кæрдæн ивгæ куыд цæуынд, афтæ рæстæг дæр дугъон бахау згъоры. Рохуаты азайынд, нæ баæттæ æмæ нæ чысыл Ирыстоны фарнæн иæ цард чи снывонд кодта, уыцы адæмæй дæр бирæтæ.

Советон дуг фæцис, уыцы заманты адæм цы фæрнджын цард кодтой, уыцы сгуыхтдзинад ис Борыхъуаты Хъазыбеджы архайд дæр. Æмæ кæд уыцы дуг истори-йæн баззад, уæддæр хъуамæ ма рох кæнæм, советон адæм рæс-сугд æмæ амондджын цард кæй фæрцы фæдтой, уыцы разагды лæгты.

Уæдмæ иунæг партимæ дæр нæ бацыд. Æрмæст 1918 азы, Пяттигорскы Терчы зылды адæмæй дыккаг съезды делегат уæвгæйæ, равæрста большевикты хъуыды, æмæ Сергей Кировы фарс æрлæууыд Советон хицаудзинады сæраппонд революцион змæлдæ. Нæ республикæйы Адæмон комиссарты Советы Хъазыбег ахста зынгæ бынат. Уыдис, адæмон цæстдарды комиссар æмæ финансты комиссар, архайдта Уæрæсейы Граждайнаг хæсты Цæгат Ирыстоны хæдзардон арæзтады фарстаты. Урсгардионтæ Ирыстонмæ куы æрбауылæн кодтой, уæд Борыхъуаты-фырт сусæг

куыст кæнын райдыдта. 1919 азы большевикты партийы Кавказы крайы комитеты уынаффæмæ гæсгæ, Хъазыбег нысангонд æр-цыд Ирыстоны Реввоенсоветы сæрдарæй. Разамынд лæвæрдта партизаны змæлдæн, семæ цы-дис сгарен хæслæвæрдты, ар-хайдта «урсытимæ» карз хæстыты дæр. Знæгтæ стыр æхцатæ рат-тын расидтысты, чи сын æрцах-са Хъазыбеджы, уымæн. Советон хица-уад куы æрфидар, уæд Бо-рыхъуаты Хъазыбег куыста бирæ бæрзонд бынатты. Ирыстоны бирæ объекттæ ис, иæ фæрцы арæст чи æрцыд, ахæмтæ. Уыдонæй сты: Беслæны нархторы комбинат, Джызæлданы ГЭС, Æрыдоны кон-сервацион завод, Цæйы курорт æмæ Дыгуры районы арф арыхы арæзтæдтæ. Цыдис Мæскуыйы хъæууонхæдзардон равдыстмæ æмæ уым æмбæлд нæ бæстæйы хуыздæр разамонджытимæ, цæ-мæй уæддæр ранымад объекттæ Ирыстоны фæзындаиккой.

Кæд бæрзонд бынатты фæкыс-та Хъазыбег, уæддæр йæхи-уыл никуы фæрвæссыд, баззад хуымæтæг æмæ сыгъдæгæрдæ адæймагæй. Тарнизæй рынчын уæвгæйæ, 1919 азы урсгар-дионтимæ хæстæй куыддæртæй раирвæст æмæ талынды ихджын доны ныхаудта. Схызт куыддæр-тæй, фæлæ йын уыцы цау иæ цардæн тæссæг низ æрхаста. Иæ бинонтимæ æхсæз адæймагæй иу къуымы цардысты. Уæдæ иæ куысты миддæг дæр экономикон зындзинадты рæстæг йæхицæн хорз фæдæттæ нæ агурдта, фæлæ валенкæты æмæ кæрцы иæ куыст æххæст кодта. Адæмæн исты хорз фæуын уыдис иæ царды сæйраг-дæр нысан. Тарниз ыл стыхджын æмæ иæ цардæй 41-æздæйдæй ахицæн. Бавæрдтой иæ Граждай-наг хæсты хæбартыты æфсым-æрон ингæны Дзæуджыхъæуы.

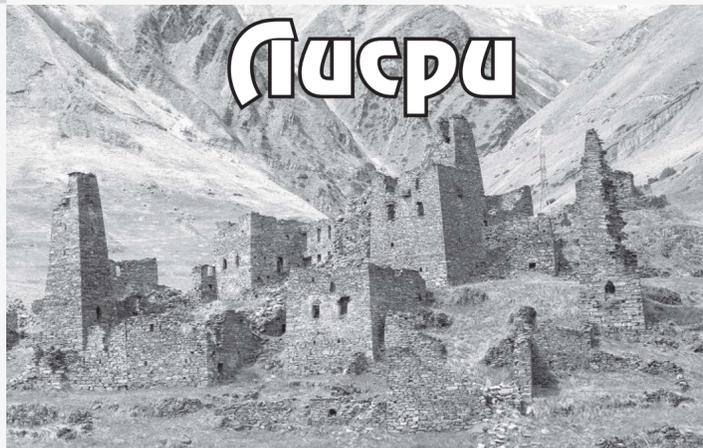
Хъазыбеджы хæдзар Зилгæйы (къам ист уыд 1980-æм азы)

Нæ рагон хъæутæ

Ног дуджы бирæ ногдзинадтæ æрцыд. Талынг æмæ къуындæг камтæгæй рухмæ быдыртæм ралыг-дысты ирон адæм, фæлæ абон дæр бирæ хистæртæ æхсызгонæй æрмысынд сæ фыдæлтæ уæзæг, кæм райгуырдысты, уыцы хæххон хъæутæ.

Мамысонгом абон ба-зонæн нал ис. Сарæзтой дзы рекреацион-курорт комплекс. Æмæ, кæй зæгъын æй хъæуы, нæ рагон хъæутæ иæ ауон фесты. Уырлæм æппæты хæстæг-дæр Лисри уыд. Хозиты Федыр ма нын, Уыцау хорз æмæ ныуагъта, уыцы хъæуты тыххæй бæлвырд историон бæрæггæнæнтæ, æндæр сæ кой æнусты тар мигты аныгъуылдаид. «Хъæуы астæуты цæуы Лæггæттомы дон æмæ иæ кæны дзууæ дихы. Арæст ыл сты хъæуы куырæйттæ æмæ цалдæр хуымæтæг хиды. Иæ цæрджытæ та уы-дысты Сидяхтæ, Дарчи-тæ, Айларгæ, Добатæ æмæ Моураутæ. Цардысты хæл-лар æмæ уарзонæй. Ныхасы бадныан сын уыдис цæхæ нæуу хъæуы фарсмæ стыр къуыппыл. Иæ цуры кван-нæг рæсугд аргууан æмæ райдайæн скъола. Сидяхт-ы Симон куыд радзырдта, афтæмæй аргууан арæст

æрцыд адæмæ иумæйæг скодты уынаффæмæ гæсгæ. Æвæрст лæгтæ зылдыс-ты хæдзаргæй æмæ алчи иæ хай æнæкыулымпыйæ хаста. Мæздæджы еписко-пæй ракуыртой æххуыс æмæ сын уыд скодта про-ект. Бегарийæ æмбырд кодтой æмæ ластой доны-былæй æмæ æндæр рæт-тæй дур. Сисамайджытæ уыдысты Сидяхты Къо-ста æмæ Добаты Бечи. Аргууан куы сцæттæ, уæд хъæубæстæг скодтой стыр куыд. Бæгæнынæн зад, ссад æмæ кусæрттагæн мы-сайнæгтæ æмбырд кодтой, заргæ æмæ æмдзæгдгæн-гæйæ хæдзари-хæдзар зил-гæйæ. Кусын райдыдта 20-æм æнуыс дæсæм азы. Уый фæстæ та ахæм мæдзалай сарæзтой скъола дæр. Ацы хъæуы раздæры цæрджытæ Дарчын хистæртæ Дзапар, Майрæм, Гришæ, Илья, Ла-димир æмæ Иван сæ мыг-гаджы равæрдты тыххæй кæй ныффыстой, уым амо-

нынд, зæгъгæ, дам, Лис-римæ æрцæуæг Лалды-æн райгуырд иунæг фырт æмæ иæ схуыдтой Дарчи. Дарчынæн райгуырд цып-пар фырт: Сидях, Моурау, Реуаз æмæ Дæди. Цидæ æмæ Моурауæн сакъу-рацыд, уæд састы хицæн мыггæгтæ: Сидяхтæ æмæ

Моураутæ. Реуаз æмæ Дæди та сæ фид Дарчын нымыл – Дарчитæ. Мамысонгом дон æмæ сæ разты Лæггæ-ттомы дон сæ «хæнты кæй цыдысты. Лæггæттомы къæдзæхтæ сæ цуры кæй уыдысты, уымæ гæсгæ дурарæхæй нæ бацауæр-стой Лисрийы цæрджытæ

мæсгунтæ амайыныл æмæ сæм уымæ гæсгæ ис иуæй иннæ бæрзонддæр æртын-дæс мæссыджы». **ХОЗИТЫ Федыры чынг «Уæлладжыры комыл Туалтæ»-æй скъуыдзæг**

Историйы сыфтæ

Заводы хъысмæт

175 азы размæ, Садоны æрæткъахæнты бынду-рыл, Уæрæсейы паддзах бар ратта, Алагирæ здыйы-циничы завод саразынæн. 1850 азы, императоры наместник Цæгат Кавказы граф Воронцов дур ба-вардта, фидæны ног завод кæм уыдзæн, уыцы бы-наты.

Ног куыстуат арæзтой, куыд «завод-фидар», афтæ. Иæ алывæрстæ уыдысты къахт æмæ донæй дзæг, иæ къултæ та бæвдзын топ-пуадзæн цыппар сисимæ (бойницы). Иæ бæвдзын ын сарæзтой цугун кулдуарæй. Заводы тигтыл амæд æр-цыдысты, сармадзæнтæ кæм лæууыдысты, ахæм цыппар хæстон-хъахъæнæн мæ-ссыджы. Уæд Кавказы са-мæй уæддæр ранымад объекттæ Ирыстоны фæзындаиккой.

Ос-Бæгъатыры æфсымæр Сосланмæ. 1749 азы та Бетьырбухмæ ирон ми-наварад куы араст кодта, уæд Уæрæсейы паддзахæн радзырдта, Ирыстоны хæх-тæ хъæздыг кæй сты алы-хуызон зынарг згъæртæй, уый. 1768 азы Бетьырбу-хæй Ирыстонмæ ссыдыс-ты геологтæ, сæ сæргъы, згъæртæ итгæг хорз чи зыдта, ахæм специалист Степан Ванявин, афтæ

Толстой уыцы рæстæг Ирыстон бабæрæг кæн-гæйæ иæ бондыжы фыста: «Алагирский завод открыт 1853 году 18 мая и мож-жет давать 35 тысяч пудов свинца, выписываемого из Англии».

Историктæ фыстой, зæгъ-гæ, хæххон станцæ «Ала-гир» тагъд рæзы. Æрцæ-уæг хæххон мастертæ æд бинонтæ æрцардысты цæу-гæдон Æрыдоны былгæрæт-ты æмæ райдыдтой зæхх-куыст дæр. Ныссагтой дыргбæлæстæ. Здыйы-циничы заводы фыццаг про-дукцийæ паддзах Никъала Бетьырбухы Исаакийы аргууаны дзæуматæй иу скæнын кодта.

Иры кæмтты

«Хæйрæджы хид»

Дыгургоммæ бацæуаны бæлцæттæ æмæ уазджыты цæстæнгас йæхимæ зæхы, Æхсинтты комы абухгæ доны сæрма нарæг хид, хонынд ма йæ «Чертов мост» дæр.

Комы цæрджыты куы ба-фæрсай, цамаен æй хо-нынд, афтæ, уæд дын бæл-вырд дзуапп ничи ратдзæн, фæлæ ис, уæддæр сæ «хæсæн, историйы бæрæггæ-нæнтæ иæ хистæртæй чи фехуыдта, ахæмтæ. Бирæ таурæгтæ ис ацы бынати-мæ баст. Незаманты ацы хидæй бынмæ донмæ æп-пæрстой фыдгæнджыты, абырджыты. Уæд иæ тыкы уыдис адæмон тæрхон. Куы-иу аппæрстой бынмæ сæрсæфæнмæ тæрхон-гонд адæймаджы æмæ-иу куы айрæвæст, уæд ын уыцы тæрхон кодтой хатыр. Иннæ таурæгæ та афтæ дзуры.

Рагзаманты, дам, ацы бы-нат баста дзыуæ комы Ды-гургом æмæ Кæсæг-Бал-хъары иумæ. Сæ дзыуæты æхсæн фидар уыдысты ба-заралы ахæстæдзæдтæ. Уæйæгæтæ ластой ауылты алыхуызон товартæ æмæ фидæны састæдзæ-иу Æх-синтты хидыл æнæфиды-лызæй куы азылдысты, уæд сын уый амондджын балцыл нымæд цыдис. Иу хатт уæр-дæтты бын хид ныгъыдта æмæ асхъуыдтой арф бын-мæ, чи сæ скъæрдта, уы-дон æд товартæ. Уæдæй фæстæмæ иæ хонын рай-дыдтой «Чертов мост».

Æмбисонды хабар

Кæцы уыдзынæн æз та?

Хæцгæ низ коронавирусы дунейыл куы ахæлиу, уæд, кæй загъын æй хъæуы, Ирыстоны дæр æвдыдæй нæ ныуагъта. Бонæй-бонмæ-иу райхъуыстысты рынчы-нондæй хабæртæг, хъæуы цæрджытæй та ногджы цал-дæрæй амардысты уыцы æнæхайыры низæй, загъгæ.

Мæт æмæ сагъæсы ба-цыд Писикъо дæр. Хъуыды кодта, куыд бахиза емы-нæйæ йæхи, уыул. Нал ра-цыд æхсæны хуыддагмæ, иæ сæр нал радардта уынг-мæ. Бынтондæр йæхимæ ныхъуыста, æрхæндæг ыл бахæшыл. Иæ бинойнаг Зæли йын ныффыстæ авæры: – Нæ лæг, комдзæг дæр нал кæныс, афтæмæй коро-навирუსæй нæ, фæлæ сы-дæй амæлдзынæ!

Не фсин, хорз æй куы зонис, æмбæхст низ-тæ мæм кæй ис, уæд ма мæ куыд сабыртæ кæ-ныс? Уæлæ нæ сыхæгты чындзæн иæ мады хойы тиуы дæр та дзыуæ боны размæ бавæрдтой. Къæд-зæхы йæс лæг хуымæтæг гриппæй æрбарынчын æмæ, дам, цыбыр рæстæгмæ иæ цард Барастыры æвдхид бакодта. Уымæ æмбæхст низтæ уыдис æмæ уый тых-хæй иæ æнæнидзæнадыл тынгдæр сахæддта коро-навирус. Æз дæр ацы «по-точы» куы нæ бахауин, – кæ-тайы бацыд Писикъо.

Ууыл, æвæцæгæн,

Фарс бацæттæ кодта САУТÆТЫ Тамилæ

Спортивон фидууэг

Сумо

Ерысты тыхджындэртэ

Маскуыйи хинайены змысыл сумойе цыдысты Кубок рамбулыныл ерыста.

Ирыстойнаг сумоисттае ерысты рамбылдой дьууэ сыгээрин аэмэ иу эвзист майдан.

22-аздэйд сумоист Къэбысты Нукри уээзау уээзы (115 кг уээзаудэр) фэу-аэлахи фондз ныхмэлэу-уэгыл аэмэ баахта 1-аг бынат.

Къэбысты Нукри дыккаг сыгээрин майдан аэмэ Кубокэй хорзэхджын ссис, абсолютон уээзы хэцгэяе.

Хъэбысхэст

Ирон богэлттэм – цыппар хэрзиуэджы

Венгрийи сэйраг горат Будапешты уэгдибар хъэбысхэстэй цы дунсон рейтингон турнир цыд, уым аэнтыстджынаы архайдой ирон богэлттэ.

Сылгоймагты ерысты 62 кг онг уээзы нэ чызджытэ Танделаты Аминаэ аэмэ Кэ-сэбиты Алинаэ итгаг сээрэн хэст ракодтой сэ аэртгыи ныхмэлэуджытимэ, фэу-уэлахи сыл сты аэмэ кэ-ронбэттаны фембэлдысты 1-аг бынат баахасыныл.

Сэ цымыдисаг фембэлд ахицэн Тедеты Валик аэмэ Маличы хьомылгэ-нинаг Танделаты Аминаэи пайдэйэн 3:0 хыгьдэй. Афтэмэй ирон чызджытэ рамбылдой сыгээрин аэмэ эвзист хэрзиуджы-тэ.

Нэлгоймагты ерысты дэр ирон богэлттэ рамбылдой дьууэ хэрзиуэджы. 86 кг онг уээзы Азербайджаны номаей хэцгэг богал Джиоты Арсеней фэд-фэдыл фэу-уэлахи ээртэ ныхмэлэууэгыл аэмэ рацд кэронбэттэнимэ. Уым хуямэ фембэлдаид да-гестайнаг богал Белорус-сийи минавар – Кадима-гомедовимэ, фэлэ уый

хэцынмэ нал рацд аэмэ Джиоты-фьрт ссис турнир уэлахицдэу.

Уээзау уээзы (125 кг онг) Болгарийи номаей хэцгэг ирон богал Хуыбылы Ален дэр фэууэлахи ээртэ ныхмэлэууэгыл, фэлэ, аэрдэг кэронбэттэны кэй фэхэрд, уый аххо-сэй баахта 3-аг бынат.

Ацы богэлттэ иууылдэр сэхэи цэттэ кэндзысты дунсон чемпионатмэ.

Теннис

Аппаэтуэрэсеон турнир цэудзээн «Асгард»-ы

Дзэуджы хъэуы теннисы акаде-ми «Асгард»-ы 23-31 июлы теннисэй цэудзысты Аппаэтуэрэсеон турниры ерыста аэрыгэтты (13-19-аздэйд) хсэн.

Дзэуджы хъэуы ацы турнир дыккаг хатт аэрэт аэрцд дунсон спорты ма-стер Гэбуты Ангелинаэй хэппаэрисэй.

Дзэуджы хъэуымэ ссы-дысты Мэскуы, Бетгыр-бух, УФА, Сочи, Новорос-сийск, Ханты-Мансийск аэмэ Уэрэсейи цалдэр ра-наэй 192 спортсмены. Уыдонэй уэлдай ма, тур-

ниры хэздзысты Белорус-сийи аэрыгон теннисисттае дэр.

Гэбуты Ангелинаэ зэр-диагэй архайы, цэмэй Ирыстоны фэсивэуд тырной теннисы спорты бэрзэндтэм. Иахицэн абонмэ бантыст дунсон турнирты кьорд хатты 1-аг аэмэ призон бынэттэ ба-цахсын.

Ерысты аэвзэрэн хайы хэзэтытэ цэудзысты 26-27 июлы, 28 июлы та «Асгард»-ы кортты рай-дайдысты турниры сэй-раг хайы фембэлдытэ.

БАСКАТЫ Уырызмэг

Конкурс

Мадэлон аэвзаг – зэрдэи уидаг

Мадэлон аэвзаг – алы адэмхаттан дэр йаэ зэрдэи уидаг у, йаэ уд. Уый фэрыи нам аэрхэцэаэ сты аэнусты сэрты нэ фыдэлты таурэгьтэ, нэ адэмы агьдэуттэ аэмэ традицига. Нэ 'взаг куы бахъахъанам, уэд фэсэфынай тас нал уыдзэн на культурон бынтаг. Уый тыххэй та йыл фылдэр дэурын хъэуы кэстэртима, уарзын сын кэнын сэ уидагтэ, нэ адэмы истори.

Бирэ паддзахадон аэмэ аэксэнадон хэрзиуджытэй уэлдай, Кьоста хор-зэхджын аэрцд майдан «Ирыстоны намыс»-эй. Уый у хъэбатырдзинад аэмэ Фыдыбэстэмэ уэрзондзина-ды ирд аэвдисэн. Ахэм фембэлд-

Уыцы цытджын хуыддагэн сны-вонд кодта йаэ цард Аэрыдоны 1-эм астэукаг скьолыи ирон аэвзаг аэмэ литературэй ахуыргэнэг Бигыты Маринаэ Барысбийи чызг.

Маринаэ ссис зындгонд аэмэ кад-дэйн аэппаэтуэрэсеон конкурс «Мадэлон аэвзаг аэмэ литерату-рэйи хуыздэр ахуыргэнэг»-ы кэ-ронбэттэны архайгэ.

Уый у стыр аэнтыстдзинад, йаэ дэсныдзинадэ-ын аргь кэй кэнын, уый нысан аэмэ ахуыргэнэжытэ кад кэнын. Бигыты чызг йаэ куыст уарзы зэр-дэиэ, йаэ уды арт судзы мадэ-лон аэвзаджы цэрэйэн аэмэ йаэ ахуырдауэтан дэр уарзын кэны.

Йаэ алы урэн дэр афтэ саразы, аэмэ уый хуымэтэджы урэн нэ аэвэйи, фэлэ свэйи аэнаэхээн культурон балц нэ адэмон тради-цига аэмэ монон хэзнатэ. Скьо-ладзаутэ аэнаэзэвэгэй уайынц сэ уэрзон ахуыргэнэжы урэнкэм аэмэ стыр цымыдисэй фэхъусы-нц йаэ алы ныкасмэ дэр. Алы ахуыргэ-

нэагмэ нэ разыны ахэм тых аэмэ хъару: йаэ предмет зондзэн, фэлэ йаэ ахуырдауэтан бамбарын аэмэ бауарзын кэна, уымэн, аэвэццэ-гээн, курдиат хъэуы. Ахэм курди-атэй Хуыцау бахай кодта Маринаэ-и, аэмэ ныр йаэ зындзинэдтэ аэнаэвгъуаэй лавар кэны йаэ скьо-ладзаутэ.

Конкурсы фэлгэты аэрэт аэрцд равдыст «Мэ Хъэбатыр». Йаэ нысан уйд – Фыдыбэстэйи Хъэбатыртэ аэмэ ахуыргэнэжытэ кад кэнын. Уыдон аэирэнхъэ сты – Фыды-бэстэйи стыр хэсты ветерантэ, сэрмагонд аэсэрддон операцийи архайджытэ аэмэ, йаэ Фыдыбэстэ алы раэстэджыты чы хъахъхэдта, уыдон.

Маринаэ фембэлд Афганиста-ны хэсты ветеран, Гуырды аэмэ Абхазы хсэн хэст аэмэ ирон-мэхъхэлон быцэуы архайгэ Хьар-данты Русланы фьрт Кьостаимэ аэмэ йаэ аэрбахуыдта йаэ урокмэ.

тытэ фэсивэадээн пайда сты сэ адэмэ истори, сэ фыдэлты хъэба-тырдзинад зоньнэн, разэнгард сэ кэнынц Фыдыбэстэ уэрзын аэмэ йаэ хъахъхэнынмэ.

Маринаэ хуымэтэджы ахуыр-гэнэг нэу – уый у ирон культу-раэ хъахъхэнаг. Йаэ зэрдиаг ар-хайдэй йаэ 'мкусджытэ аэмэ йаэ ахуырдауэты разэнгард кэны. Ма-дэлон аэвзагмэ йаэ ахастдзинад аэухуыс у йаэ бахъахъхэнын аэмэ йаэ фидэны фэлгэртгэм фэхэццэ кэнынэн.

Мах сэррыстыр стэм Маринаэйаэ. Баззад ма йын иу кьэхдзэф – кон-курсы кэронбэттэн, аэмэ нэ уырын, уэлахиц йаэ кьухы кэй бафтдзэн, уый! Уадз, йаэ уды ар-тэй йаэ ахуырдауэты зэрдыты дэр ссудза мадэлон аэвзагмэ уэрзондзинад, ирон ныкас та хуы-сэд Ирыстоны алы хэдзэрэй дэр!

ГЭБУТЫ Галинэ

Цэстдард

Маргьдарджытээн зонинаг

«Россельхознадзор»-ы Цагат Кавказы регио-ны тумейаг управлени куыд хъусын кэны, афтэ-мэй ацы азы 1 сентябрэй фэстэмэ Уэрэсейи Федерацийи территориый архайн райдайдын бэстэйи Хъэуон хэдзарады министрэй ацы азы 26 маргыйи уагьд №188 бардзырдай фидаргонд хъаууонхэдзардон маэргьтэ дарыны ног фэтак.

Ацы фэтак амонь зэхку-сэн (фермерон) аэмэ хи аэхуысадон хэдзарэд-ты хъаууонхэдзардон маэргьтэ дарыны уавэр-тэм домэнтэ, юриди-кон иуэдэи хуызы аэрэт зэхкусэн (фермерон)

хэдзарэдтэй фэстэмэ. Егъау хэдзарэдтэм ис хъэууонхэдзардон маэргьтэ тэзго кэнын-мэ аэрмэст алырдыгэй хызтэй аэжгэд фэзтэм раскьэрыны бар. Маэргь-тээн хуамэ уа тэзгогэ-наэн бынатмэ хэдбарэй аэнекьуылымгьтэй раэ-уыны фадат. Тэзгогэнаэн бынаты фэзуат маргьда-рэн бэстыхайы фэзуа-

тэй кьаддэр хуамэ ма уа.

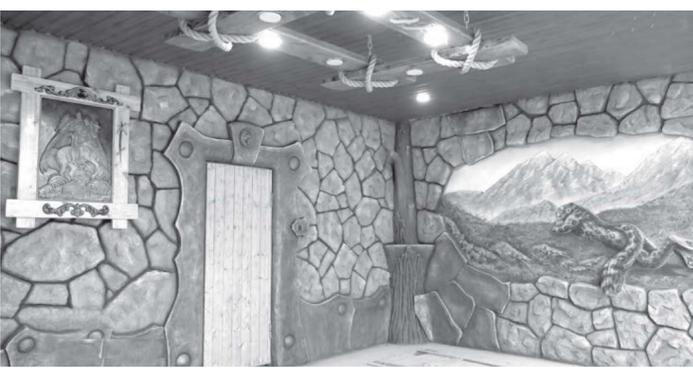
Маргьдарээн ног фэ-ткы тыххэй уынаффе базоньнэн фэдзур-т ахэм телефонэй: 8 (8672) 77-24-15.

«Россельхознадзор»-ы управленийи пресс-службэ

Аэрдэаснытэ

Арэзтадон аэрмэагэй – аивадон уацмыстэ

Арт-бетонь техника Цагат Ирыстоны аэпэтэй раз-дэр чи рахатыд аэмэ ныртэка арэзтадон аэрмэагэй рагон таурэгьтэ фэлгонцтэ чи сфэлдиси, уыдонэй иу у Елоиты Владислав. Змыс аэмэ ахорантэй аивадон уацмыстэ кам савзэрэныц, Елоиты-фьрты аэрмэагэй ахэм бынат рауад. Арэзтады кьабаэмэ раивэг Вла-дислав амэй размэ дзэвгар рэстэг бакуыста хъэдэр-мэагэй хэдзарон дзаумэтгэаразэн фабричы.

Владислав цементы фэарцы алыхуызон аива-дон уацмыстэ сфэлдиси. Аэрдэасныи куыстытэ иу кэнынц скульптурэ аэмэ ныкэнынады аивад. Арэз-тадон аэрмэагэй, уацмыстэ фэлдисигэй, Елоиты-фьрт стыр аэргом здахы Нарты кадджытэм, рагон тау-рэгьтэ аэмэ алфамбылай аэрды раэсугьдзинадтэм. Кэй зэгьын аэй хъэуы, бетоны фэарцы, аивгэнэн дзаумэттэ цэттэгэн-гэй, арэзтады фэтак би-ноныг аэхаэстгэнинаг у.

Арэзтадон аэрмэагимэ куыст адэймагэй домь фэарзондзинад аэмэ лэмбынагдзинад. Бетон аэмэ аэндэр арэзтадон аэрмэагьтэ, хэдзарады хъэуэг дзаумэттэ аэмэ аивадон уацмыстэ фэлдиси-гэй, Елоиты Владислав йаэ 'ппэт зоньндзинадтэ аэмэ фэлгэртдзиднадэй аэрхэ-стджынаы спайда кэны.

ДЗУЦАТЫ Мэдинэ

РЕКЛАМЭ, ХЪУСЫНГЭНИНЭГТЭ

Advertisement for repair work (шпаклевка, обои, карнизы, откосы, покраска, ламинат). Includes contact number 8-989-039-78-89 (Kazbek).

Advertisement for military service recruitment. Text: «БУДУЩЕЕ - ЗА НАМИ! СЛУЖБА ПО КОНТРАКТУ В ВООРУЖЕННЫХ СИЛАХ». Includes contact number 8-8672-76-83-75.

Advertisement for printing services (Обслуживание колонок и котлов). Includes contact number 8-961-821-90-88.

«Растдзинад» цэуы кьуыри 5 хатты Газет уадзы РЦИ-Аланийи Мыхуыр аэмэ дзыллон коммуниакыты комитет. Газет регистрационд аэрцд Бастдзинады, информацион технологитэ аэмэ дзыллон коммуниакыты кьабазы аркаймэ цэстдарды федералон службэй РЦИ-Аланийи управленийи 2023 азы 10 октябры (регистрацион номер ПИ № ТУ 15-00162)

Сэйраг редактор ФИДАРАТЫ Юрий

Сэйраг редакторы исэн уат – 25-96-27. Сэйраг редакторы хэдиавэг: Бутаты Эльзэ – 25-63-19. Бэрнон нымэрдар: Гапбаты Алэтэ – 25-91-89. Сэрмагонд фэрсты редактор: Сланты Аслан – 25-94-37. Шеф-редактортэ: Касаты Батраза – 25-93-74, Абайты Эдуард – 25-99-33. Рауагы редактор: Гэззаты Фатимэ – 25-96-16. Сэйраг бухгалтер: Дойаты Ленэ – 25-94-19. Уацхэсджытэ: Саугаты Тамилэ, Татьяна Шеходанова (кьамисаг) – 25-96-31, Баскаты Уырызмэг – 25-91-88, Гукаты Жанна – 25-96-50, Дедэгкаты Зеллина – 25-94-57, Хьойбайты Галина – 25-90-54, Хэмьцаты Морис – 25-91-92, Хуыбаты Ларисэ – 25-96-31. Сайты редактор: Хозиты Дээрэсэ – 25-90-54. Рекламэйи хайды сэрвгълауэг: Бызыккаты Земфирэ – 25-67-03. Корректэртэ – 25-93-36, компьютерон цех – 25-93-97.

Нэ газетэй ист аэрмэагэй аэндэр мыхуырон рауагыды пайдэгонд куы цэуа, уэд хъуамэ, аэнаэвэг, бэрэгонд уа, «Растдзинад»-эй йаэ кэй систой, уый. Фыстэджытэ, кьухыстытэ, кьамтэ аэмэ ныгъэн рэцензи нэ дэттэм, стэй сэ автортэм дэр фэстэмэ нэ ривтэм. Газеты цы аэрмэагьтэ раэуау, уыдоныл бэрэндинад хэссынц сэ автортэ. Рекламэ аэмэ хуысынганнагты тыххэй «Растдзинад»-ы редакци йаэхимэ бэрэндинад нэ исы.

Редакци, рауаглад аэмэ типографийи адрес: 362015, РЦИ-Алани, г. Дзэуджыкьауэ, Кьостайи проспект, 11. Мыхуыронд цэуы акционерон аэксанад «Ирыстон-полиграфсервис»-ы

Офсетон мыхуыр 1.88 мыхуырон сыфы. Газет цэуы кьуыри фондз хатты. Индекс 53901. Тираж 2681. Заказ № 804. Мыхуырмаэ хуыамэ фыст аэрэуау – 18.00. Мыхуырмаэ фыст аэрэуау – 18.00. Email: rastdznad@mail.ru Сайт: www.rastdznad.ru